

Krystyna Sanetra
Biblioteka Jagiellońska
krystyna.sanetra@uj.edu.pl

NUKAT – koncentrator metadanych dla użytkownika i bibliotekarza

Streszczenie: Celem artykułu jest przedstawienie bazy NUKAT jako koncentratora metadanych budowanego dzięki efektywnej współpracy bibliotek, a także modelu, w którym jest on tworzony. Pokazano, że metadane w NUKAT dotyczą polskiej produkcji wydawniczej w stopniu niemal kompletnym oraz że zagregowane w koncentratorze metadane umożliwiają dostęp także do obiektów cyfrowych. Zaprezentowano użyteczność bazy NUKAT zarówno dla czytelników, jak i dla bibliotekarzy. Na koniec wyrażono nadzieję, że wypracowany model współdziałania bibliotek będzie kontynuowany, także w przewidywanej „post-OPAC-owej” rzeczywistości.

Słowa kluczowe: NUKAT, koncentrator metadanych, współpraca bibliotek, współkatalogowanie, użyteczność dla bibliotekarzy, użyteczność dla czytelników

Wprowadzenie

Jeżeli w odniesieniu do bibliograficznego uniwersum mówi się o wdrożeniu koncentratora metadanych, to chodzi zapewne o zagregowanie metadanych zawartych w katalogach bibliotecznych i powiązanie systemów bibliotecznych z koncentratorem.

Trudno w tym kontekście nie zauważyć, że zagregowane metadane występują w bazie NUKAT. Reprezentują one katalogi ponad 150 bibliotek, zapewniając internautom scentralizowany dostęp, wysoką jakość i rzetelność danych o zbiorach polskich bibliotek naukowych, wysoką jakość obsługi i ciągłość działania. Katalog centralny NUKAT powstał w 2002 r. z inicjatywy grupy bibliotek akademickich i Biblioteki Narodowej. Biblioteka Narodowa podpisała ogólne porozumienie o współkatalogowaniu w 2005 r.¹, z którego zrezygnowała całkowicie w 2007 r.² Zapoczątkowanie budowy narodowego uniwersalnego katalogu centralnego poprzedzone zostało pracami nad utworzeniem Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych (CKHW). Z bazą NUKAT współpracują obecnie 152 biblioteki. Bibliotek wprowadzających i pobierających dane jest 118 (biblioteki akademickie – 80, biblioteki PAN, PAU – 17, publiczne naukowe – 21), bibliotek wyłącznie pobierających dane – 34, dane wprowadza 1559 osób³.

Współpraca bibliotek wspierana jest współdziałaniem ich systemów informatycznych – różnych – katalog centralny: system Virtua, katalogi lokalne: Aleph, EOS, Expertus,

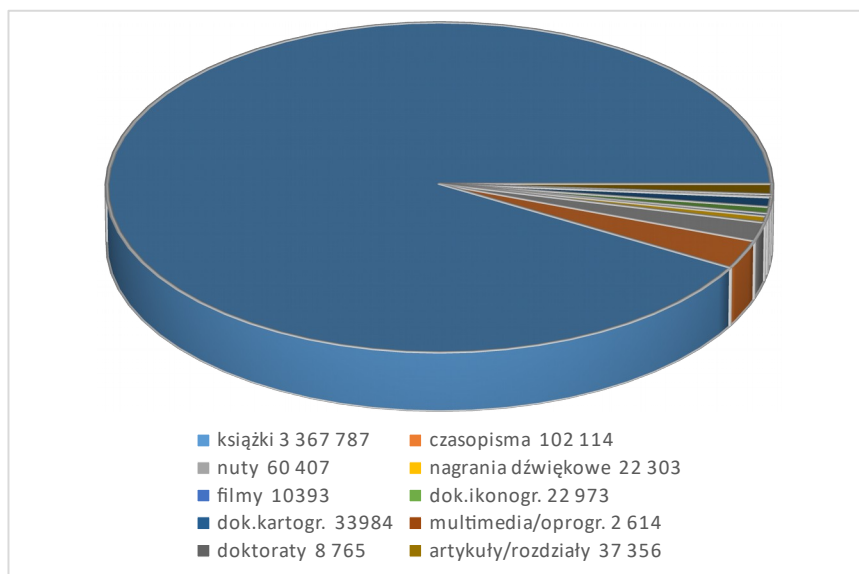
¹ Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, 6.09.2005 r. [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/poznaj-nukat/zk-nukat>.

² Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, które odbyło się dn. 13.06.2007 r. [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/poznaj-nukat/zk-nukat>.

Horizon, Innopac, Koha, Mateusz, Patron, ProLib, SowaMARC21, Symphony, Virtua⁴. Specyficzną cechą współdziałania systemów informacyjnych jest istotna rola metadanych, znajdują one miejsce w każdym modelu opisującym współdziałanie tych systemów⁵. Metadane wprowadzane do NUKAT są spójne, bo tworzone według ustalanych wspólnie przez współpracujące biblioteki zasad oraz dzięki zastosowaniu jednego schematu metadanych, tj. formatu MARC 21. W rezultacie metadane utworzone w jednym systemie po przeniesieniu do innego systemu są prawidłowo przetwarzane przez ten system.

Agregowanie metadanych

Agregowanie metadanych w NUKAT polega na dodawaniu kolejnego rekordu z metadany, utworzonymi według jednolitego standardu, do aktywnego zbioru danych – bazy katalogowej. Metadane dotyczą wszystkich rodzajów materiałów, jakie biblioteki gromadzą, przede wszystkim książek, także starodrukowych, wydawnictw ciągłych, materiałów ikonograficznych, kartograficznych, audiowizualnych, muzykaliów, materiałów multimedialnych, oprogramowań, w tym dokumentów oryginalnie elektronicznych (*born digital*) (wykr. 1).

Wykr. 1. Rodzaje materiałów odnotowanych w NUKAT

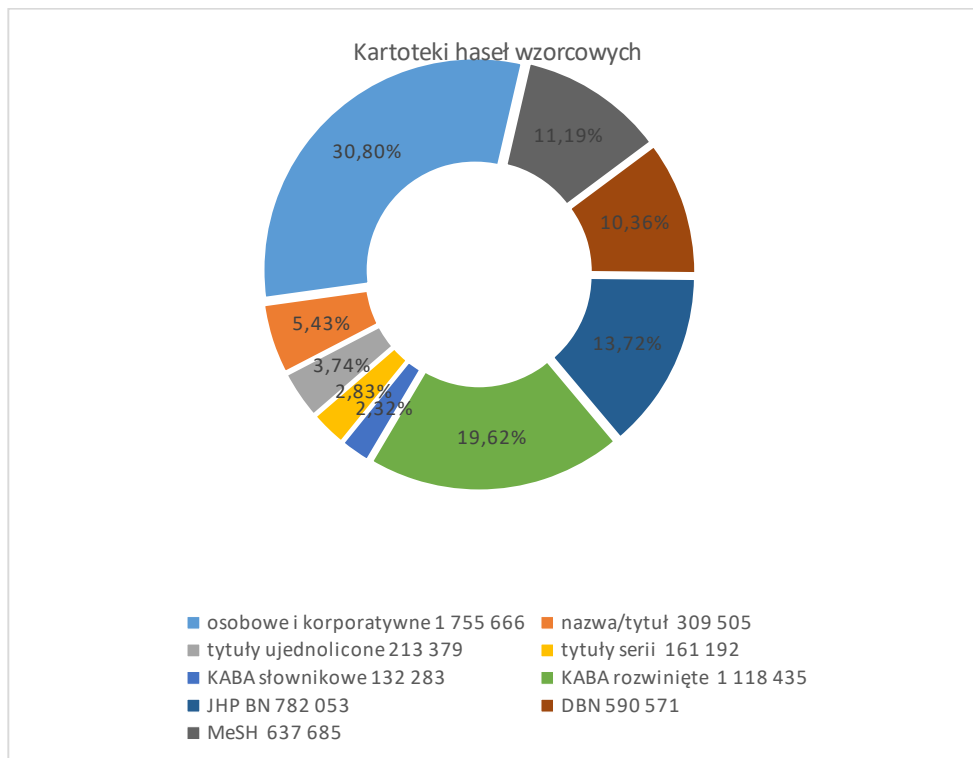
Źródło: NUKAT [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?theme=nukat>

³ Sprawozdanie Centrum NUKAT BUW za rok 2016: prowadzenie katalogu centralnego NUKAT oraz koordynacja współpracy bibliotek w zakresie jego budowania [online]. 2017, s. 4. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: http://centrum.nukat.edu.pl/images/files/sprawozdania/spr_NUKAT_2016_31012017.pdf.

⁴ NUKAT – Biblioteki – System [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/biblioteki>.

⁵ NAHOTKO, M. Współdziałanie metadanych w systemach informacyjnych. *Zagadnienia Informatyki Naukowej* [online]. 2013, nr 1, s. 62. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://bbc.uw.edu.pl/dlibra/doccontent?id=1874&dirids=1>.

NUKAT zawiera ponad dziewięć milionów rekordów, w tym 3 675 698 rekordów bibliograficznych i 5 700 771 rekordów haseł wzorcowych. Wśród rekordów bibliograficznych 96,2% stanowią rekordy dla wydawnictw zwartych (3 535 990), 2,8% dla wydawnictw ciągłych (102 352), a 1% to rekordy analityczne (37 356). Wśród rekordów kartoteki haseł wzorcowych (khw) 42,8% to rekordy khw opisu bibliograficznego (2 439 744), a 57,2% to rekordy khw związane z katalogowaniem przedmiotowym (3 261 027), czyli hasła KABA, JHBN, DBN, MeSH (wykr. 2)⁶.

Wykr. 2. Rodzaje haseł ujednoczonych w NUKAT

Źródło: NUKAT – statystyki – zawartość bazy – rekordy khw [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/statystyki?view=baza&layout=khw>

NUKAT – użyteczność dla bibliotekarzy

W bazie NUKAT odnotowano dotychczas 14 551 782 kopiowań⁷ rekordów bibliograficznych. Jeżeliby przyjąć 20 minut jako czas potrzebny na utworzenie nowego rekordu bibliograficznego, współpracujące biblioteki zaoszczędziły dotąd razem 4 850 594 godzin, które mogły zostać przeznaczone na katalogowanie unikatowych zasobów lub inne prace. Poniższa tabela przedstawia osiem bibliotek, które w 2016 r. wprowadziły do NUKAT ponad 10 tys. rekordów bibliograficznych, wkład do wspólnej bazy zestawiono z liczbą pobrań gotowych rekordów bibliograficznych do własnych baz katalogowych. Warto

⁶ NUKAT – statystyki – zawartość bazy [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/statystyki?view=baza&layout=khw>.

⁷ Centrum NUKAT [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/>.

zauważyć, że Biblioteka Jagiellońska, która w 2016 r. utworzyła w bazie NUKAT najwięcej rekordów bibliograficznych, równocześnie skopiowała ponad dwukrotnie (2,25 razy) większą liczbę rekordów, Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu skopiowała blisko dziewięć razy więcej niż wprowadziła (8,8 razy), a tylko Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego wprowadziła nieco więcej rekordów niż skopiowała (tab. 1).

Tab.1. Biblioteki, które w 2016 r. wprowadziły do NUKAT ponad 10 tys. rekordów

Nazwa biblioteki	Liczba wprowadzonych rek. bibliogr. w 2016 r.	Liczba pobranych rek. bibliogr. w 2016 r.	Liczba zaoszczędzonych godzin pracy (szacunkowo, zakładając, że utworzenie 1 rekordu = 20 min.)
Biblioteka Jagiellońska i Biblioteka Medyczna Collegium Medicum UJ	40 485	91 129	30 376
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie	36 963	80 154	26 718
Biblioteka Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Warszawie	22 989	27 175	9 058
Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego	15 367	56 780	18 927
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu	13 790	46 059	15 353
Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	11 068	10 904	3 635
Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu	11 055	97 341	32 447
Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu	10 100	36 732	12 244

Źródło: Sprawozdanie Centrum NUKAT BUW za rok 2016: prowadzenie katalogu centralnego NUKAT oraz koordynacja współpracy bibliotek w zakresie jego budowania [online]. 2017, s. 4, 26. [Dostęp 18.05.2017].

Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/poznaj-nukat/sprawozdania-bibliografia>

Polska produkcja wydawnicza w bazie NUKAT

NUKAT zawiera niemal kompletne informacje o polskiej produkcji wydawniczej od momentu powstania katalogu, czyli od 2002 r. Sukcesywnie wpływają też opisy dokumentów wydanych przed 2002 r. W latach 2009–2013 dzięki realizacji projektu unijnego „NUKAT – Autostrada Informacji Cyfrowej”, którego jednym z zadań było scalenie katalogów lokalnych z katalogiem centralnym, baza NUKAT wzbogaciła się o prawie 300 tys. nowych rekordów dla publikacji wydanych przed 2002 r.⁸

W celu oszacowania zasobności danych przeanalizowano dane dotyczące produkcji wydawniczej książek w latach 2002–2016, opracowane przez Bibliotekę Narodową na podstawie liczby publikacji książkowych, wydanych na terenie Polski, które BN otrzymała jako egzemplarze obowiązkowe i odnotowała w *Przewodniku Bibliograficznym*⁹. Dane te zestawiono z liczbą książek wydanych w Polsce w danym roku, odnotowanych w bazie NUKAT oraz w Komputerowym Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ). Jak widać

⁸ *Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, 19.03.2013 r.* [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: http://centrum.nukat.edu.pl/images/files/ZK_NUKAT/zknotatka_2013_03_19.pdf.

w poniższej tabeli, zarówno baza NUKAT, jak i baza katalogowa UJ notują znacznie większą liczbę książek w poszczególnych latach niż *Przewodnik Bibliograficzny* (tab. 2).

Tab. 2. Zestawienie liczby książek wydanych w Polsce notowanych w *Przewodniku Bibliograficznym*, w NUKAT i w bazie katalogowej Uniwersytetu Jagiellońskiego – w latach działania NUKAT

Liczba tytułów książek w roku:	Produkcja wydawnicza według <i>Przewodnika Bibliograficznego</i> *	NUKAT Stan na 21.03.2017	KKZBUJ Stan na 21.03.2017
2002	19 246	35 494	24 648
2003	20 681	36 495	27 544
2004	22 475	37 377	27 328
2005	19 999	38 160	27 121
2006	24 640	39 134	27 196
2007	25 226	42 277	29 468
2008	28 248	43 867	31 289
2009	28 128	43 052	31 415
2010	29 539	45 126	34 180
2011	31 515	44 225	33 840
2012	34 147	45 098	34 653
2013	32 863	44 959	34 957
2014	32 716	42 453	33 237
2015	33 454	42 029	31 862
2016	34 235	34 020	24 377

Źródło: opracowanie własne; kolumna druga na podst.: Zestawienie retrospektywne 1944–2016. *Ruch Wydawniczy w Liczbach* [online]. 2016, T. 63, s. 67–69 [Dostęp: 15.05.2017]. ISSN 2083-6953. Dostępny w: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/pdf/Ruch%20wydawniczy%20w%20liczbach%20tom%2063.pdf>; kolumna trzecia – wyszukiwanie zaawansowane w NUKAT, <http://katalog.nukat.edu.pl/search/advanced?theme=nukat> (kryteria: druki piśmiennicze, druki zwarte, rok, wydane w Polsce), kolumna czwarta – wyszukiwanie zaawansowane w Katalogu UJ <https://chamo.bj.uj.edu.pl/uj/search/advanced?theme=system> (kryteria: forma publikacji: książka, rok, wydane w Polsce).

Model katalogu centralnego

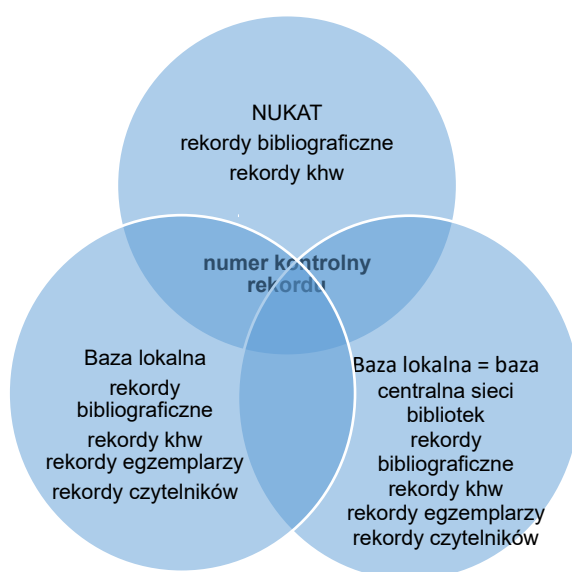
Baza NUKAT, budowana metodą współkatalogowania, opiera się na modelu tworzenia informacji centralnej. Powstaje jeden rekord bibliograficzny dla danego wydania dokumentu, połączony z odpowiednimi rekordami khw. Tworzona centralnie kartoteka haseł wzorcowych gwarantuje poprawność i jednolitość haseł bibliograficznych i przedmiotowych (w przypadku nazw osobowych, nazw ciał zbiorowych i imprez oraz tytułów ujednoczonych stosowany jest rekord uniwersalny), wykorzystywanych w opisach dokumentów. W tym modelu katalogu centralnego jest wyraźne rozróżnienie między informacją o danym dokumencie poprawną wszędzie (taką jak np. tytuł, nazwa autora, nazwa wydawcy, temat), a informacją z natury lokalną (taką jak np. numer akcesji, sygnatura, parametry udostępniania).

⁹ Zestawienie retrospektywne 1944–2016. *Ruch Wydawniczy w Liczbach* [online]. 2016, T. 63, s. 67–69. [Dostęp: 15.05.2017]. ISSN 2083-6953. Dostępny w: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/pdf/Ruch%20wydawniczy%20w%20liczbach%20tom%2063.pdf>.

Katalogi lokalne są odrębnymi bazami, w których rezydują kopie rekordów bibliograficznych z NUKAT (przejęte automatycznie z pliku lub skopiowane indywidualnie), reprezentujące lokalne kolekcje bibliotek oraz związane z nimi kopie rekordów khw. Do tych koherentnych z bazą NUKAT danych podpięte są rekordy egzemplarzy zawierające indywidualne dane o egzemplarzach i o możliwości ich wypożyczenia. Transakcje zamówień/wypożyczeń/zwrotów wykonywane przy użyciu rekordów egzemplarzy i rekordów czytelnika są realizowane lokalnie.

Elementami, które łączą metadane z bazy centralnej i z baz lokalnych są punkty dostępu, obsługiwane tą samą kartoteką haseł wzorcowych, a na poziomie przetwarzania danych – unikatowy numer kontrolny rekordu (wykr. 3). Numer kontrolny identyfikuje rekord bibliograficzny i rekord khw. Dzięki temu jakakolwiek modyfikacja rekordu wykonana w katalogu centralnym jest automatycznie dystrybuowana do katalogów lokalnych – rekord identyfikowany tym samym numerem kontrolnym w bazie lokalnej jest zastępowany kopią rekordu zmodyfikowanego w bazie centralnej.

Rekordy w bazach lokalnych nie podlegają kastomizacji, ich zawartość nie jest zmieniana, lecz niekiedy uzupełniana o informacje użyteczne lokalnie, umieszczane w dodatkowych, ustalonych na potrzeby biblioteki, polach. Pola te nie są brane pod uwagę w przypadku nadpisywania nowej wersji rekordu.

Wykr. 3. Relacja metadanych bazy centralnej i baz lokalnych – połączonych jednym numerem kontrolnym rekordów bibliograficznych i rekordów khw.

Źródło: opracowanie własne.

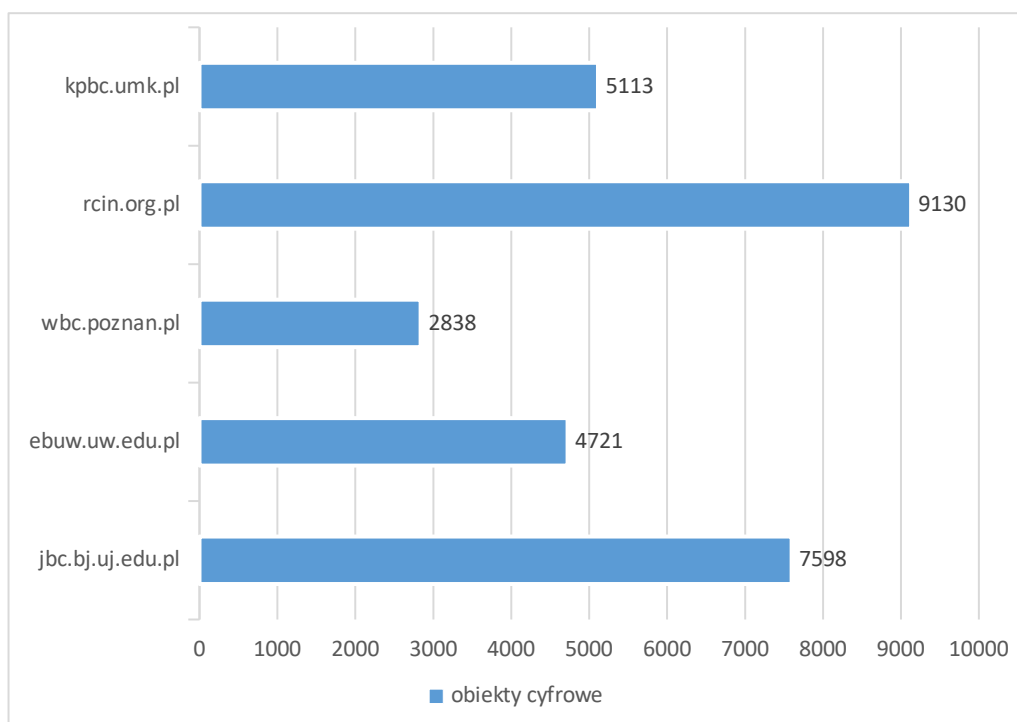
Katalog lokalny katalogiem centralnym

Z kolei katalogi lokalne bibliotek, głównie akademickich, bywają zarazem katalogami centralnymi, notującymi zasoby biblioteki głównej i bibliotek wydziałowych/institutowych całej uczelni. Tak jest na przykład na Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ), gdzie funkcjonuje

jedna baza katalogowa – Komputerowy Katalog Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ). Jest to inny model bazy centralnej. Biblioteki sieci uczelnianej nie mają odrębnych baz katalogowych, nie mają odrębnych rekordów bibliograficznych dla swoich zasobów. Wykorzystują centralną bazę katalogową uczelni, zarządzaną przez bibliotekę główną, tj. Bibliotekę Jagiellońską. Rekordy swoich egzemplarzy dołączają do uniwersalnego rekordu bibliograficznego w KKZBUJ lub w razie potrzeby tworzą dla swojej pozycji nowy rekord bibliograficzny w bazie NUKAT (inna biblioteka sieci nie ma tego tytułu lub jeszcze nie zdążyła utworzyć opisu), który następnie jest przejmowany automatycznie do KKZBUJ. W tym przypadku w katalogu centralnym UJ rezydują rekordy egzemplarzy i rekordy czytelników – wykonywane są transakcje wypożyczeń i zwrotów, sparametryzowane dla potrzeb poszczególnych lokalizacji bibliotek sieci UJ.

NUKAT – dostęp do obiektów cyfrowych

Zagregowane metadane w NUKAT umożliwiają dostęp do obiektów w bibliotekach cyfrowych, jeżeli obiekty te znajdują się w domenie publicznej. Dzieje się tak, ponieważ w rekordach bibliograficznych dla dokumentu reprodukowanego cyfrowo umieszczane są adresy elektroniczne do uzyskanych obiektów cyfrowych. Poniższy wykres ilustruje, do których bibliotek cyfrowych istnieje w NUKAT najwięcej odwołań, umożliwiających dotarcie do kopii cyfrowej dokumentu.

Wykr. 4. Liczba adresów elektronicznych kierujących z rekordu bibliograficznego NUKAT do bibliotek cyfrowych. Stan na 9.05.2017

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej odwołań kierowanych jest do Repozytorium Cyfrowego Instytutów Naukowych (RCIN) i do Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (JBC). Linki do obiektów cyfrowych publikowanych w JBC z zasady umieszczane są w NUKAT, a ich mniejsza liczba w porównaniu z RCIN wynika z faktu, że 91%¹⁰ zasobu JBC to czasopisma (RCIN – 10%¹¹), a link prowadzi do najwyższego poziomu struktury – wykazu numerów czasopisma (nie do konkretnego numeru). Metadane w NUKAT umożliwiają również dostęp do dokumentów elektronicznych opublikowanych w szeroko pojętym Internecie, nawet jeżeli nie należą one do zasobów żadnej ze współpracujących bibliotek (katalogowanie Internetu), ponadto metadane sygnalizują możliwość dostępu do komercyjnych baz danych (np. EBSCO), informując o konieczności autoryzacji na podstawie IP komputera. W bazie NUKAT wykonywana jest automatyczna kontrola linków, której wyniki przekazywane są autorom rekordów (niepoprawne do aktualizacji).

NUKAT dla użytkowników

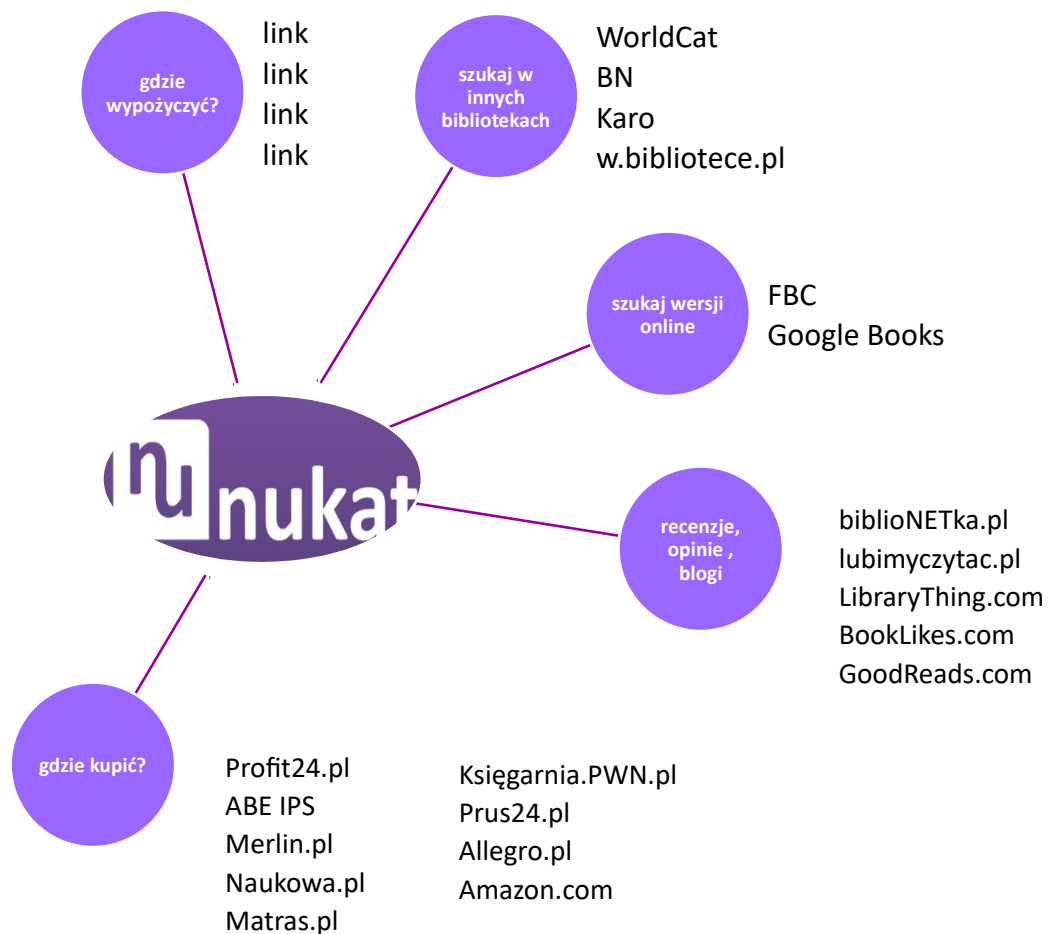
Skoncentrowana w bazie centralnej NUKAT, aktualna i aktualizowana informacja bibliograficzna służy nie tylko bibliotekarzom, lecz także użytkownikom, stanowiąc „otwarte okno” zarówno do katalogów lokalnych współpracujących bibliotek, jak i do katalogów innych bibliotek, do różnych portali i serwisów (wykr. 5). W 2016 r. w bazie NUKAT odnotowano ogółem ponad 30 milionów 800 tys. wyszukiwań (suma wyszukiwań przez WWW, za pomocą wyszukiwarki KARO, protokołu Z39.50, klienta Virtui), co stanowi miesięcznie średnio ponad 2,5 miliona wyszukiwań¹².

Baza NUKAT zapewnia zintegrowany dostęp do metadanych zasobów współpracujących bibliotek naukowych, do metadanych zbiorów innych bibliotek w kraju, w tym Biblioteki Narodowej, i do największego światowego katalogu WorldCat – prezentując dynamicznie informacje o dostępności egzemplarzy w wybranej lokalizacji biblioteki, niezależnie od systemu obsługującego poszczególne bazy katalogowe.

¹⁰ Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa – Statystyki [online]. [Dostęp 31.05.2017]. Dostępny w: <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/pubstats>.

¹¹ Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych – Statystyki [online]. [Dostęp 31.05.2017]. Dostępny w: <http://rcin.org.pl/dlibra/pubstats>.

¹² Sprawozdanie Centrum NUKAT BUW za rok 2016: prowadzenie katalogu centralnego NUKAT oraz koordynacja współpracy bibliotek w zakresie jego budowania [online]. 2017, s. 17. [Dostęp: 18.05.2017]. Dostępny w: http://centrum.nukat.edu.pl/images/files/sprawozdania/spr_NUKAT_2016_31012017.pdf.

Wykr. 5. NUKAT – zintegrowany dostęp do metadanych w bazach bibliotecznych i serwisach oraz do danych na portalach. Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnego pod każdym opisem w NUKAT zestawu możliwości dotarcia do egzemplarza lub informacji o nim.

Po kliknięciu przez użytkownika w nazwę współpracującej biblioteki w korzystnej dla niego lokalizacji (opcja *Gdzie wypożyczyć*), użytkownik dynamicznie i automatycznie zostaje odesłany do rekordów egzemplarza/y danego zasobu w katalogach lokalnych, w których zawarta jest informacja o dostępności danego egzemplarza. Użytkownik może wybrać dogodną dla siebie bibliotekę i zamówić potrzebną pozycję.

Kolejna opcja, ukryta pod ikonką lupy, powoduje szybkie znalezienie danej pozycji w innych, niewspółpracujących z NUKAT bibliotekach (oczywiście, o ile jest biblioteka, która ją posiada). Następuje wówczas dynamiczne przeniesienie do opisu i informacji o dostępności danej pozycji, w zależności od wyboru, w katalogu Biblioteki Narodowej, w WorldCat – największym katalogu świata lub w serwisie w.bibliotece.pl – obejmującym zasoby ponad dwóch tysięcy bibliotek na terenie kraju (blisko 2 mln 800 tys. tytułów w ponad 21 milionów egzemplarzy). Serwis dysponuje geolokalizacją, najpierw na poziomie województw, a po wybraniu województwa pokazuje na mapie miasta, a następnie biblioteki (adresy) dysponujące egzemplarzem poszukiwanego dzieła. Zamawianie i rezerwowanie pozycji wymaga zalogowania się na konto czytelnika, jeżeli się je ma w danej bibliotece i jeżeli biblioteka umożliwia zdalne zamawianie/rezerwację.

W przypadku bazy WorldCat użytkownik otrzymuje informację, gdzie znajduje się najbliższa biblioteka, w której zbiorach znajduje się poszukiwana pozycja. Przy każdym rekordzie bibliograficznym w bazie NUKAT znajdują się jeszcze trzy opcje: *Szukaj wersji online* (FBC i GoogleBooks), *Gdzie kupić* (dziewięć portali wydawnictw) oraz *Recenzje, opinie, blogi* (dostęp do dwóch portali polskich i trzech zagranicznych).

Podsumowanie

Niezaprzeczalną zasługą bibliotek naukowych, głównie akademickich, jest stworzenie i rozwijanie banku spójnych danych bibliograficznych – koncentratora metadanych, jakim jest NUKAT, wprowadzanie informacji o zasobach polskich bibliotek do globalnego zasobu informacji w WorldCat, a kartoteki haseł wzorcowych do wirtualnej międzynarodowej kartoteki haseł wzorcowych VIAF i – co równie ważne – wypracowanie modelu współpracy pomiędzy bibliotekami, współpracy kompetentnych bibliotekarzy i informatyków.

NUKAT – baza zapewniająca informacje o zasobach bibliotek naukowych w jednym miejscu, jest zarazem wyjściem naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom użytkowników informacji bibliotecznej. Model, w jakim budowany jest NUKAT wciąż się sprawdza, choć 5 lipca 2017 r. minęło 15 lat od wprowadzenia pierwszego rekordu bibliograficznego.

Rozważając możliwości współkatalogowania w przyszłości, w „Post-OPAC World”, Roxanne Sellberg, bibliotekarz z Northwestern University w USA, wyraziła w swoim eseju nadzieję, że nawyk współpracy u katalogerów będzie na tyle silny, że katalogerzy będą ją kontynuować w tej lub podobnej formie, także w „post-OPAC-owej” rzeczywistości, wychodząc z założenia, że praca razem jest bardziej wytwórcza niż praca w pojedynkę¹³.

Doświadczenia wynikające ze wspólnego budowania katalogu centralnego NUKAT także uprawniają do wyrażenia takiej nadziei.

Bibliografia:

1. *Centrum NUKAT* [online]. [Dostęp 27.06.2017], Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/>.
2. *Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa – Statystyki* [online]. [Dostęp 31.05.2017]. Dostępny w: <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/pubstats>.
3. NAHOTKO, M. Współdziałanie metadanych w systemach informacyjnych. *Zagadnienia Informacji Naukowej* [online]. 2013, nr 1, s. 61–83. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://bbc.uw.edu.pl/dlibra/doccontent?id=1874&dirids=1>.
4. *NUKAT* [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?theme=nukat>.
5. *NUKAT – Biblioteki – System* [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/biblioteki>.
6. *NUKAT – statystyki – zawartość bazy* [online]. [Dostęp 22.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/statystyki?view=baza>.

¹³ SELLBERG, R. Cooperative cataloging in a Post-OPAC World. *Cataloging & Classification Quarterly* [online]. 2010, Vol. 48, iss. 2/3, s. 245. [Dostęp 18.05.2017]. ISSN 1544-4554. Dostępny w: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01639370903535734?scroll=top&needAccess=true>.

7. NUKAT – statystyki – zawartość bazy – rekordy khw [online]. [Dostęp 27.06.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/statystyki?view=baza&layout=khw>.
8. Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, 6.09.2005 r. [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: http://centrum.nukat.edu.pl/images/files/ZK_NUKAT/zknotatka_2005_09_06.pdf.
9. Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, które odbyło się dn. 13.06.2007 r. [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/poznaj-nukat/zk-nukat>
Protokół z zebrania Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, 19.03.2013 r. [online]. [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: <http://centrum.nukat.edu.pl/pl/poznaj-nukat/zk-nukat>.
10. Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych – Statystyki [online]. [Dostęp 31.05.2017]. Dostępny w: <http://rcin.org.pl/dlibra/pubstats>.
11. SELLBERG, R. Cooperative cataloging in a Post-OPAC World. *Cataloging & Classification Quarterly* [online]. 2010, Vol. 48, iss. 2/3, s. 237–246. [Dostęp 18.05.2017]. ISSN 1544-4554. Dostępny w: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01639370903535734?scroll=top&needAccess=true>.
12. Sprawozdanie Centrum NUKAT BUW za rok 2016: prowadzenie katalogu centralnego NUKAT oraz koordynacja współpracy bibliotek w zakresie jego budowania [online]. 2017 [Dostęp 18.05.2017]. Dostępny w: http://centrum.nukat.edu.pl/images/files/sprawozdania/spr_NUKAT_2016_31012017.pdf.
13. Zestawienie retrospektywne 1944–2016. *Ruch Wydawniczy w Liczbach* [online]. 2016, t. 63, s. 67–69. [Dostęp 15.05.2017]. ISSN 2083-6953. Dostępny w: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/421/Ruch-wydawniczy-w-liczbach-t-63-2016-ksiazki.html>.